

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obo/33/2014
Identifikačné číslo spisu:	6012200643
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6012200643.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Mesto Liptovský Mikuláš, so sídlom Štúrova 1989/41, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 315 524, zastúpeného JUDr. Mariánom Alušicom, advokátom so sídlom v Bratislave, pobočka Madačova 1/A, 034 01 Ružomberok, proti žalovanému: JUDr. Vladimír Nosko, ul. SNP 33, Veľký Krtíš, správca konkurznej podstaty úpadcu MAYTEX a. s. „v konkurze“, 1. mája 1207, Liptovský Mikuláš, IČO: 31 561 616, zastúpenému JUDr. Petrom Tonhauserom, advokátom, s.r.o., so sídlom Námestie SNP 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 234 725, o určenie právneho dôvodu a výšky správcom popretej pohľadávky vo výške 100.457,38 eur, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. marca 2014, č. k. 52Cbi/3/2012 - 88, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. marca 2014, č. k. 52Cbi/3/2012 - 88 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 31. marca 2014, č. k. 52Cbi/3/2012-88 určil, že pohľadávka žalobcu vo výške 100.457,38 eur je oprávnená čo do právneho dôvodu a výšky a zároveň je pohľadávkou proti podstate. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 99,50 eur za zaplatený súdny poplatok za návrh a trovy právneho zastúpenia vo výške 537,77 eur na účet právneho zástupcu žalobcu.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si pohľadávku, titulom nezaplatenej dane z nehnuteľnosti za rok 2005, ako pohľadávku proti podstate, uplatnil priamo u správcu konkurznej podstaty a to dorúčením platobného výmeru č. 90/2005, ktorý prevzal správca konkurznej podstaty dňa 19. 4. 2005. Podľa predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR si žalobca uplatnil svoju pohľadávku u správcu konkurznej podstaty správne a v ďalšom konaní zotrval žalovaný na námietke premlčania, preto sa súd zamerlal na skúmanie dôvodnosti žalovaným uplatnenej námietky premlčania.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že námietka premlčania pohľadávky žalobcu vznesená žalovaným

nemá opodstatnenie. Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobca svoju pohľadávku uplatnil riadne a včas. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že žalobca svoju pohľadávku (daňový nedoplatok za rok 2005) uplatnil u žalovaného doručením platobného výmeru ešte v roku 2005. Žalobca nemal vedomosť o tom, že žalovaný riadne prihlásenú pohľadávku poprel. O popretí pohľadávky zo strany žalovaného sa žalobca dozvedel až z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. mája 2012, sp. zn. 55K/1/2004, z ktorého bola žalobcovi v zmysle ust. § 29 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) stanovená lehota na podanie incidenčnej žaloby. Pokiaľ by žalovaný pohľadávku uznal, tak nebol zo strany žalobcu daný dôvod na podanie incidenčnej žaloby. Podľa názoru súdu prvého stupňa mohol žalobca podať incidenčnú žalobu až potom, čo bol oboznámený s popretím jeho pohľadávky. Vzhľadom na uvedené podľa názoru súdu prvého stupňa žalobcovi nemohla začať plynúť premlčacia lehota na podanie žaloby podľa ust. § 29 ods. 5 ZKV skôr ako od doručenia uznesenia, v ktorom bola obsiahnutá výzva súdu prvého stupňa na podanie incidenčnej žaloby. V závere rozhodnutia súd prvého stupňa skonštatoval, že nakoľko bola pohľadávka prihlásená žalobcom riadne a včas, premlčaná nie je. Uplatnenie pohľadávky v lehote podľa ust. § 69 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov potom nemohlo mať za následok jej premlčanie ani podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. v prospech žalobcu, ktorý bol v konaní úspešný a priznal mu náhradu trov konania v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb ako v spore s neoceniteľnou hodnotou veci.

Proti napadnutému rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Podľa názoru žalovaného žalobca uplatnil svoju pohľadávku priamo proti úpadcovi a nie proti žalovanému (správcovi) ako to vyžaduje zákon. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že adresa sídla úpadcu a žalovaného nie sú totožné, z čoho vyplýva, že pohľadávka nebola žalobcom uplatnená správne, doručením správcovi, ale úpadcovi. Nakoľko nebola prihláška žalovanému v postavení správcu relevantným spôsobom doručená, malo to za následok popretie pohľadávky. V odvolaní žalovaný ďalej uviedol, že vedomosť o existencii pohľadávky nenahrádza formálny postup prihlásenia pohľadávky v zmysle ust. § 31 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní. Vzhľadom na uvedené žalovaný uviedol, že aj naďalej trvá na námietke premlčania.

Žalobca podal odvolanie proti výroku o trovách napadnutého rozsudku najmä s poukazom na ust. § 205 ods.2 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa názoru žalobcu mal v danom prípade súd prvého stupňa pri priznaní náhrady trov právneho zastúpenia aplikovať ust. § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb s odôvodnením, že predmetom konania bolo určenie právneho dôvodu a výšky správcom popretej pohľadávky vo výške 100.457,38 eur. Z dôvodu, že pohľadávka je reálne oceniteľná, vyjadrená peniazmi.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky obsiahnutým v uznesení zo dňa 17. decembra 2013, č. k. 2Obo/9/2013 - 65, a to konkrétne v skutočnosti, že doručením platobného výmeru žalovanému v postavení správcu konkurznej podstaty došlo k riadnemu uplatneniu pohľadávky v konkurznom konaní, to znamená, že námietku žalovaného spočívajúcu v nedodržaní formy uplatnenia pohľadávky uznal ako nedôvodnú. Vo vzťahu k žalovaným uplatnenej námietke premlčania žalobca súhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Žalobca súhlasil s aplikáciou ust. § 69 ods. 1, 2 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, z ktorého vyplýva, že daňový nedoplatok za rok 2005 bolo možné uplatniť v lehote 6-tich rokov po skončení roka, v ktorom vznikol, to znamená odo dňa 01. 01. 2006 do 31. 12. 2012. Žalobca okrem uplatnenia pohľadávky u správcu opätovne uplatnil pohľadávku aj na súde prostredníctvom žaloby v júli 2012, z čoho možno konštatovať, že k premlčaniu žalobcovej pohľadávky nedošlo. V závere svojho vyjadrenia žalobca skonštatoval, že riadnym uplatnením pohľadávky podľa ust. § 31 ods. 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v roku 2005

potvrdeným Najvyšším súdom Slovenskej republiky bolo v priebehu konania dostatočne preukázané, že k premlčaniu predmetnej pohľadávky nedošlo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného podľa ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s . p.“), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s . p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil pohľadávku žalobcu vo výške 100.457,38 eur ako oprávnenú čo do právneho dôvodu a výšky a ako pohľadávku proti podstate s tým, že žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 99,50 eur za zaplatený súdny poplatok za návrh a trovy právneho zastúpenia vo výške 537,77 eur na účet právneho zástupcu žalobcu.

Súd prvého stupňa pri skúmaní dôvodnosti vznesenej námietky premlčania, uplatnenej žalovaným, dospel k záveru, že z dôvodu riadneho prihlásenia pohľadávky u správcu, pohľadávka žalobcu premlčaná nie je. Vychádzal pri tom zo skutočnosti, že žalobca nemal vedomosť o tom, že správca konkurznej podstaty uplatnenú pohľadávku poprel a o tejto skutočnosti sa dozvedel až doručením uznesenia, ktorým mu súd oznámil popretie pohľadávky a dôvod popretia a súčasne vyzval žalobcu na podanie incidenčnej žaloby, preto s poukazom na citované ust. § 391 ods. 1 Obchodného zák. mohol žalobca uplatniť svoje právo na súde až doručením tohto uznesenia. Podľa súdu prvého stupňa si žalobca pohľadávku uplatnil v lehote určenej súdom a aj v lehote uvedenej v ust. § 69 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb., pohľadávka nie je premlčaná ani podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O. s . p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 157 ods. 2 O. s . p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými

úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je podstatnou náležitosťou každého rozhodnutia súdu. Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie, a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. Apríla 1993, séria A. č.254-B, s.49, § 30).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O. s . p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonával i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa tak musí mať náležitosti uvedené v ust .§ 157 ods. 2 O. s . p. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Zároveň musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdov, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoliť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v súvislosti s námietkou premlčania žalovaného nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na riadne

odôvodnenie rozhodnutia podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa cituje ustanovenia zákona, o ktoré súd prvého stupňa oprel svoje tvrdenie o nepremlčaní pohľadávky ale tieto ustanovenia dôsledne neaplikuje a nedáva jasnú odpoveď akým spôsobom a postupom ich vykladá. Odvolací súd konštatuje, že z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, akými úvahami súd prvého stupňa dospel k záveru, že pohľadávka žalobcu nie je premlčaná, keď na jednej strane s poukazom na ust. § 69 ods. 1, 2 zák. č. 511/1992 Zb. uvedie, že pohľadávka nie je premlčaná bez toho, aby zdôvodnil, kedy presne podľa názoru súdu prvého stupňa začala plynúť zákonná šesťročná premlčacia lehota a kedy mala uplynúť. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, preto možno usúdiť, že súd prvého stupňa nevenoval dostatočnú pozornosť dĺžke a plynutiu premlčacích lehôt. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné bez akýchkoľvek pochybností zistiť, ktorú skutočnosť súd prvého stupňa považoval za rozhodujúcu v súvislosti s otázkou premlčania pohľadávky žalobcu, ani podľa ktorého ustanovenia ktorého zákona túto posudzoval a považoval za rozhodujúcu. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé z akého dôvodu súd prvého stupňa cituje a odkazuje aj na ust. § 391 a § 397 Obchodného zák. ako všeobecnú úpravu premlčania vo veciach upravených týmto zákonom, keď plynutie premlčacej doby je upravené v „lex specialis“ zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní. Z napadnutého rozhodnutia nemožno jednoznačne dospieť k určeniu začiatka a konca plynutia premlčacej lehoty.

Odvolací súd zároveň poukazuje na ust. § 69 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, z ktorého vyplýva, že ak správca dane vykoná úkon na vybratie daňového nedoplatku, premlčacia lehota začína plynúť znovu po skončení kalendárneho roku, v ktorom bol daňový dlžník o tomto úkone upovedomený; daňový nedoplatok je však možné vybrať najneskôr do 20 rokov po skončení roka, v ktorom daňový nedoplatok vznikol. Úkonom vykonaným na vybratie daňového nedoplatku je doručenie výzvy podľa § 58a, proti ktorej daňový dlžník nepodal námietku alebo doručenie rozhodnutia, ktorým správca dane nevyhoví námietke daňového subjektu proti výzve. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v priebehu konania neskúmal existenciu ďalšej výzvy žalobcu okrem tej, ktorá bola doručená žalovanému dňa 14.11.2005, pričom preukázanie predmetnej skutočnosti by mohlo mať pre konanie a rozhodnutie vo veci nezanedbateľný význam.

Nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, v dôsledku nedostatočnosti odôvodnenia, majúca za následok jeho nepresvedčivosť je vadou konania, ktorou sa, ako už bolo uvedené, účastníkovi odníma možnosť riadne konať pred súdom. So zreteľom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti vo veci samej zrušil (§ 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne o trovách celého konania.

O odvolaní žalobcu proti výroku o náhrade trov konania odvolací súd s poukazom na rozhodnutie o odvolaní vo veci samej (§ 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) s poukazom na ust. § 224 ods. 3 O. s. p. nerozhodol.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.